

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**İKİNCİ BÖLÜM
KARAR****SELMA ELMA BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2017/24902

Karar Tarihi : 4/7/2019

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Recep KÖMÜRCÜ
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Yıldız SEFERİNOĞLU
Raportörler : Yücel ARSLAN
Hilmi Can TURAN
Başvurucu : Selma ELMA
Vekili : Av. Nusret GÜRGÖZ

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, izinsiz düzenlenen basın açıklamasına katılan başvurunun idari para cezası ile cezalandırılmasının toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 22/5/2017 tarihinde yapılmıştır.

3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.

7. Başvurucu, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Arka Plan Bilgisi

8. Türkiye 15 Temmuz 2016 gecesi silahlı bir darbe teşebbüsüyle karşı karşıya kalmış ve Bakanlar Kurulu tarafından ülke genelinde 21/7/2016 tarihinden itibaren olağanüstü hâl (OHAL) ilan edilmesine karar verilmiştir. 19/10/2016 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere OHAL dönemi doksan gün uzatılmıştır (darbe teşebbüsüne ilişkin bilgiler için bkz. *Aydın Yavuz ve diğerleri* [GK], B. No: 2016/22169, 20/6/2017, §§ 12-20).

9. 15 Temmuz darbe teşebbüsünün başarısız olmasından sonra çıkarılan bazı kanun hükmünde kararnameler (KHK) ile bazı kamu çalışanları görevlerinden ihraç edilmiştir.

10. 4/11/2016 tarihinde Antalya Valiliği (Valilik), il genelinde ve OHAL süresi boyunca düzenlenecek olan tüm kapalı/açık toplantıları, gösteri ve yürüyüşleri, stant açılmasını, oturma eylemlerini, çadır kurulmasını, basın açıklamalarını ve benzeri bildirimli veya bildirimsiz her türlü eylem ve etkinlikleri Valiliğin ve kaymakamlıkların iznine bağlamış; izinsiz yapılacak olan faaliyetlerin tümünü yasaklamıştır.

11. Valiliğin internet sitesinde yer alan söz konusu kararı şu şekildedir:

" İlgi : İçişleri Bakanlığı OHAL Koordinasyon Bürosunun 18.10.2016 tarih ve E.384 sayılı Emir yazısı.

İlgi'de kayıtlı emir yazı ile terör örgütlerinin ülkemizin birlik ve bütünlüğüne kast eden eylemlerini çok farklı yol ve yöntemlere başvurarak (yollara el yapımı patlayıcı madde döşemek, güvenlik kuvvetlerimize ve masum vatandaşlarımıza yönelik silahlı ve bombalı araç düzeneği ile) saldırıda bulunduğu, öte yandan Anayasa ve yasalarla güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşleri gibi temel hak ve hürriyetleri de istismar ettikleri,

Özellikle son günlerde PKK/KCK terör örgütü tarafından bomba yüklü araçlarla düzenlenen saldırılarda bir çok şehit ve yaralının olduğu, DEAŞ terör örgütü tarafından daha önce düzenlenen terör saldırıları nedeniyle çok sayıda vatandaşımızın hayatını kaybettiği ve çok sayıda vatandaşımızın da yaralandığı, yine DEAŞ terör örgütünün ülkemizdeki sol tandanslı grupların gerçekleştirebilecekleri toplantı, miting, yürüyüş faaliyetleri olmak üzere düzenlenecek muhtemel etkinliklerde sansasyonel eylem girişiminde bulunabilecekleri,

Dolayısıyla son dönemde darbe girişimi ve Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimizde yaşanan gelişmeler dikkate alındığında ülkemiz genelinde olduğu gibi ilimiz genelinde de millî hassasiyetin üst seviyeye ulaştığı, terör örgütlerinin bu durumu kötüye kullanıp ilimizde kargaşa ve kaos ortamı oluşturacağı değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda, terör örgütlerine ait planlarının bertaraf edilmesi, özellikle açık alanlarda yapılacak gösteri yürüyüşleri, stand açma, oturma eylemi, çadır kurma, basın açıklamaları vb. etkinliklerde karşı görüşlü grupların karşı karşıya gelmemesi, tesis olunan huzur ortamı ile millî güvenlik ve kamu düzeninin bozulmaması, Cumhuriyetin temel nitelikleri, Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğü, başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla,

2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 'Toplantının Ertelenmesi veya Bazı Hallerde Yasaklanması' başlıklı 17. maddesinde yer alan 'Bölge Valisi, Vali veya Kaymakam milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla belirli bir toplantıyı bir ayı aşmamak üzere engelleyebilir veya suç işleneceğine dair açık ve yakın tehlike olması halinde yasaklayabilir.'

5442 Sayılı İller İdaresi Kanunu'nun 11/C maddesinde yer alan 'İl sınırları içerisinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufla müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi Valinin ödev ve görevlerindenidir. Bunları sağlamak için Vali gereken karar ve tedbirleri alır, bu hususta alınan ve ilan olunan karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66.madde hükmü uygulanır.'

Anayasanın 121. maddesinin 2.bendinde yer alan '119. madde uyarınca ilan edilen Olağanüstü Hallerde vatandaşlar için getirilecek, para, mal ve çalışma yükümlülükleri ile Olağanüstü hallerin her türü için ayrı ayrı geçerli olmak üzere, Anayasanın 15. maddesindeki ilkeler doğrultusunda temel hak ve hürriyetlerin nasıl sınırlanacağı veya nasıl durdurulacağı, halin gerektirdiği tedbirlerin nasıl ve ne suretle alınacağı, kamu hizmeti görevlilerine ne gibi yetkiler verileceği, görevlilerin durumlarında ne gibi değişiklikler yapılacağı ve olağanüstü yönetim usulleri, Olağanüstü Hal Kanununda düzenlenir.'

2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 'Tedbirler' başlıklı 11. maddesinin (m) bendinde yer alan 'Kapalı ve açık yerlerde yapılacak toplantı ve gösteri yürüyüşlerini yasaklamak, erteleme, izne bağlamak veya toplantı ve gösteri yürüyüşlerini yapacağı yer ve zamanı tayin, tespit ve tahsis etmek, izne bağladığı her türlü toplantıyı izlemek, gözetim altında tutmak veya gerekiyorsa dağıtmak' amir hükümleri uyarınca;

İlimiz merkez ve ilçelerinde yapılacak ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 'İstisnalar' başlıklı 4. maddesi dışında kalan 'Kapalı/Açık yer toplantıları, gösteri yürüyüşleri, stant açma (ticari stantlar hariç), oturma eylemi, çadır kurma, basın açıklaması vb. tarzdaki bildirimli veya bildirimsiz her türlü eylem ve etkinliklerin' TAMAMININ Olağanüstü Hal Süresince Valiliğimiziz ve Kaymakamlıklarımızın İZİNİNE BAĞLANMASI ve izinsiz yapılacak her türlü faaliyetlerin tümünün İL GENELİNDE YASAKLANMASI..."

B. Somut Olaya İlişkin Bilgiler

12. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

13. Başvurucu, öğretmen olup Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Sendika) üyesidir.

14. Sendika, Valiliğin 4/11/2016 tarihli kararının geçerli olduğu süreçte yetkili idari mercilerden izin almaksızın 19/1/2017 tarihinde Antalya Millî Eğitim Müdürlüğü (Millî Eğitim Müdürlüğü) önünde Sendika üyesi ve aynı zamanda şube yürütme kurulu üyesi olan H.T.nin meslekten ihraç edilmesini kınamak amacıyla basın açıklaması düzenlemiştir. Başvurucu da Sendika tarafından düzenlenen söz konusu basın açıklamasına katılmıştır.

15. Başvurucu hakkında izinsiz olarak yapılan basın açıklamasına katılarak emre aykırı davranışta bulunduğu gerekçesiyle 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmıştır. Yaptırım kararı 23/3/2017 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

16. Başvurucu 29/3/2017 tarihinde idari para cezasına karşı Antalya 3. Sulh Ceza Hâkimliğine (Hâkimlik) itirazda bulunmuştur.

17. Hâkimlik 20/4/2017 tarihli kararı ile itirazı kesin olarak reddetmiştir. Karar gerekçesinde; Valiliğin etkinliklerin yasaklanmasına ilişkin 4/11/2016 tarihli yazısına atf yapılarak başvurusunun izinsiz basın açıklamasına katıldığının tutanaklarla tespit edildiği, 5326 sayılı Kanun'un 32. maddesi kapsamında emre aykırı davranış eylemi nedeniyle başvuru hakkında düzenlenen idari para cezasının usul ve kanuna uygun olduğu belirtilmiştir.

18. Hâkimliğin kararı başvuru vekiline 26/4/2017 tarihinde tebliğ edilmiştir. Başvuru 22/5/2017 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

19. İlgili hukuk için bkz. *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri* [GK], B. No: 2014/920, 25/5/2017, §§ 22-31; *Rıza Gökçen Erus ve diğerleri*, B. No: 2014/17391, 19/4/2018, §§ 24-30 kararları ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 15. maddesinin yorumuna ilişkin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihadı için bkz. *Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 148-160).

A. Ulusal Hukuk

20. 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu'nun 11. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi gereğince olağanüstü hal ilanında; genel güvenlik, asayiş ve kamu düzenini korumak, şiddet olaylarının yaygınlaşmasını önlemek amacıyla 9 uncu maddede öngörülen tedbirlere ek olarak aşağıdaki tedbirler de alınabilir:

...

(m) Kapalı ve açık yerlerde yapılacak toplantı ve gösteri yürüyüşlerini yasaklamak, ertelemek, izne bağlamak veya toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yapılacağı yer ve zamanı tayin, tespit ve tahsis etmek, izne bağladığı her türlü toplantıyı izletmek, gözetim altında tutmak veya gerekiyorsa dağıtmak,..."

B. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İchtihadı

21. AİHM, toplantı öncesi bildirim yükümlülüğüne ilişkin olarak verdiği *Skiba/Polonya* ((k.k.), B. No: 10659/03, 7/7/2009) kabul edilemezlik kararında toplantıyı organize ettiği anlaşılan başvurucuya bildirim yükümlülüğünü yerine getirmemesi sebebiyle verilen idari para cezasını orantılı bulmuş ve başvurunun açıkça dayanaktan yoksun olduğuna karar vermiştir. Söz konusu karar özet olarak şu şekildedir:

i. Başvurucu, Hristiyan değerlerini savunmak amacıyla kurulan bir derneğin başkan yardımcısıdır. 2002 yılında ilgili derneğe, iki gün sonra bir sanat galerisinde Katolik çevrelerce dine aykırı kabul edilen bir sergi düzenleneceği bilgisi ulaşmıştır. Sergi başladığında başvurusunun da aralarında olduğu otuzdan fazla kişi galeri

önünde toplanmıştır. Grup 45 dakika boyunca protesto konularına ilişkin pankart taşımış ve el ilanları dağıtmıştır. Gösteriyi yöneten başvuru, gruba yönelik olarak yüksek sesle konuşma yapmış ve protesto sonuna kadar gruba dua ettirmiştir. Bir polis memuru başvurucuya yaklaşarak kimliğini kontrol etmiştir. Daha sonra başvurucuya, bildirimde bulunmaksızın toplantı düzenlediği gerekçesiyle 100 Avro para cezası verilmiştir.

ii. Başvuru karara itiraz etmiş ve itirazında sergiden iki gün önce haberdar olduklarını, oysa en az üç gün öncesinde bildirimde bulunma şartı bulunduğunu öne sürmüştür. Ayrıca başvuru, serginin halk nezdinde öfkeye yol açtığı ve dernek üyelerince dine hakaret niteliğinde olduğunun değerlendirildiğini ileri sürmüştür. Yine başvuru başka yer ve zamanda yapılması hâlinde toplantının anlamsız hâle geleceğini iddia etmiştir. Bölge mahkemesi davanın toplantı sırasında söylenenlerle ilgili olmadığını, para cezasının salt bildirim yapılmaması nedenine dayandığını belirtmiştir.

iii. AİHM, başvurunun para cezasıyla cezalandırılmasının toplantı hakkına bir müdahale oluşturduğunu, ancak bu başvuruda cezanın başvurunun toplantıya katılması ya da toplantı sırasındaki ifadelerinden dolayı değil toplantının düzenleyicisi olarak bilinçli bir şekilde bildirim verme yükümlülüğüne ilişkin iç hukuk düzenlemelerine uygun davranmamış olması nedeniyle verildiğini belirtmiştir. AİHM; iç hukuk normlarının amacının keyfi olarak toplantı hakkını sınırlamak olmadığını, aksine otoritelerin barışçıl toplantı haklarını kullanan kişilerle başkalarının haklarını bağdaştırmak amacıyla gerekli adımları atmalarını sağlamak olduğunu ifade etmiştir.

iv. AİHM, dosyada, başvurunun serginin yapılacağı bilgisinin kendilerine geç ulaştığı ve bildirim için yeterli zamanları kalmadığı iddiasına ilişkin olarak kamu otoritelerinin bu konuda sorumlu tutulmasını gerektirir herhangi bir bilgi olmadığını, başvurunun bildirim için sergiyi öğrendiği tarihten toplantı başlayana kadar yeterli süresinin bulunduğunu ancak böyle bir girişimde bulunmadığını, muhtemelen başvurunun toplantıya izin verilemeyeceği korkusuyla bildirimde bulunmadığını belirtmiş; başvurunun bu korkusunu temellendirmeye yönelik herhangi bir delili yerel mahkemelere ya da AİHM'e sunmadığını ifade etmiştir.

v. Ayrıca AİHM, derneklerin veya toplantı düzenleyenlerin savunulmasına yardım ettikleri demokratik kurallara uygun davranmaları ve yürürlükteki düzenlemelere saygı duymaları gerektiğinin altını çizmiştir. AİHM; somut olayda bildirimde bulunulmamış, olay merkezî bir alanda gerçekleşmiş ve diğer insanların hareket özgürlüğü engellenmiş olmasına rağmen yetkililerin hoşgörü gösterdiğini belirterek başvuru ve gruptakilerin istedikleri gibi toplantı hakkını kullandıklarına dikkat çekmiştir.

vi. AİHM sonuç olarak başvurunun sabıka kaydının bulunmadığını, gösterinin barışçıl nitelikte olduğunu ve en hafif cezanın uygulandığını tespit ederek yetkililerin gerekli itidali gösterdiğini belirtmiştir. AİHM ayrıca, yetkililerin bu davranışının başvuru üzerinde herhangi bir caydırıcı etkiye yol açmayabileceğini, zira cezanın toplantıya katılmak ya da dile getirilen görüşler dolayısıyla verilmediğini, yerel mahkemelerin de cezanın amacını net bir şekilde ortaya koyduklarını ifade ederek cezanın izlenen meşru amaçlarla orantısız olmadığına karar vermiştir.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

22. Mahkemenin 4/7/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

23. Başvurucu, toplantı ve gösteri düzenleme hakkının anayasal ve uluslararası güvencelerine değinmiş; barışçıl amaçlarla bir araya gelmiş kişilerin toplantı hakkını kullanırken kamu düzeni açısından tehlike oluşturmayan, şiddet içermeyen davranışlarına devletin sabır ve hoşgörü göstermesinin demokrasinin bir gereği olduğunu belirtmiştir. Barışçıl gösteri sırasında veya sonrasında katılımcılara yönelik soruşturma ve cezalandırmaların toplantı ve gösteri düzenleme hakkını sınırlandığını belirten başvurucu, kendisine uygulanan idari para cezasının toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını ihlal ettiğini iddia etmiştir.

24. Ayrıca başvurucu; ilgili idari para cezasının Valilik tarafından değil Kaymakamlık tarafından düzenlendiğini, bu durumun 5326 sayılı Kanun'un 32. maddesine aykırı olduğunu, Kanun'a göre ilgili cezanın ancak vali tarafından verilebileceğini iddia etmiştir. Başvurucu, aynı basın toplantısına katılan ve idari para cezası yaptırımı ile karşılaşan sendika üyelerinin itirazı sonucu bir başka sulh ceza hâkimliğinin cezanın Valilik yerine Kaymakamlık tarafından verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı olduğu gerekçesi ile idari para cezasının kaldırılmasına karar verdiğini belirtmiştir. Başvurucu, aynı olay hakkında yargı organlarının farklı kararlar vermesinin adil yargılanma hakkı kapsamında hukuki belirlilik ve güvenlik ilkesini ihlal ettiğini iddia etmiştir.

25. Bakanlık görüşünde, 2935 sayılı Kanun'un 11. maddesinde kapalı ve açık yerlerde yapılacak toplantı ve gösteri yürüyüşlerini izne bağlamak hususunda idareye yetki verildiği ve Valiliğin 4/11/2016 tarihli *İzne Bağlama ve Yasaklama Kararının* yasal dayanağının bulunduğu belirtilmiştir. Bakanlık görüşünde; itiraz üzerine verilen mahkeme kararındaki tespit ve sonuçların yasanın uygulanması niteliğinde olduğu, bu anlamda kararın Anayasa'da yer alan hak ve özgürlükleri ihlal eder nitelikte olmadığı veya adaleti ve sağduyuyu hiçe sayan tarzda açık bir keyflik içermediği ifade edilerek uygulanan tedbirin demokratik toplum düzeninde gerekli olduğu değerlendirilmiştir.

26. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanında başvuru dilekçesindeki iddialarını yinelemiştir.

B. Değerlendirme

27. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucular tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun iddialarının özü katıldığı basın açıklaması sonrasında kendisine idari para cezası uygulanmasına ilişkindir. Belirtilen nedenlerle başvurucunun şikâyetinin bir bütün olarak toplantı ve gösteri düzenleme hakkı kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

28. Anayasa'nın "*Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı*" kenar başlıklı 34. maddesi şöyledir:

"Herkes, önceden izin almadan, silâhsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir."

1. Uygulanabilirlik Yönünden

29. Anayasa'nın 15. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Savaş, seferberlik... veya olağanüstü hallerde, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlâl edilmemek kaydıyla, durumun gerektirdiği ölçüde temel hak ve hürriyetlerin kullanılması kısmen veya tamamen durdurulabilir veya bunlar için Anayasada öngörülen güvencelere aykırı tedbirler alınabilir. ..."

30. Olağanüstü yönetim usullerinin uygulandığı dönemlerde alınan tedbirlere ilişkin bireysel başvurular incelenirken Anayasa'nın 15. maddesinde ortaya konulan temel hak ve özgürlüklerle ilgili güvence rejimi dikkate alınır (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 187-191). Valilik tarafından 4/11/2016 tarihinde verilen ve OHAL süresince düzenlenecek her türlü toplantı ve gösteri yürüyüşlerini Valiliğin ve kaymakamlıkların iznine bağlayan karar ile bu karardaki emre uygun hareket etmediği gerekçesiyle başvurucuya uygulanan idari yaptırımın olağanüstü hâl ilanı gerekliliği ile ilgili olaylarla ilgili olduğu açıktır.

31. Başvurucu hakkında uygulanan para cezasının Anayasa'da öngörülen temel hakları ihlal edip etmediğinin incelenmesi Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında yapılacaktır. Bu inceleme sırasında öncelikle başvurucuya para cezası uygulanmasının başta Anayasa'nın 13. ve 34. maddeleri olmak üzere diğer maddelerinde yer alan güvencelere aykırı olup olmadığı tespit edilecek, aykırılık saptanması hâlinde ise Anayasa'nın 15. maddesindeki ölçütlerin bu aykırılığı meşru kılmadığı değerlendirilecektir (toplantı hakkına ilişkin olarak *Erdal Karadaş*, B. No: 2017/22700, 28/5/2019, § 49; kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı bağlamında bkz. *Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 193-195, 242; eğitim hakkı bağlamında bkz. *Mehmet Ali Eneze*, B. No: 2017/35352, 23/5/2018, § 31; aile hayatına saygı hakkı ve haberleşme hürriyeti bağlamında bkz. *Bayram Sivri*, B. No: 2017/34955, 3/7/2018, § 47; din özgürlüğüne ilişkin bkz. *Murat Kalkan*, B. No: 2017/21904, 11/12/2018, § 41).

2. Kabul Edilebilirlik Yönünden

32. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

3. Esas Yönünden

a. Müdahalenin Varlığı

33. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının sadece kullanılması sırasında değil kullanılmasından sonraki işlemlerin de hak üzerinde sınırlayıcı etkisi bulunmaktadır (*Dursun Soydan ve diğerleri*, B. No: 2015/2948, 14/11/2018, § 39; *Erdal Karadaş*, § 46;

sendika hakkına ilişkin olarak bkz. *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, § 48). Bu sebeple başvurucunun Sendikanın düzenlemiş olduğu basın açıklamasına katılmasına kolluk kuvvetleri herhangi bir müdahalede bulunmamış olsa bile daha sonra idari para cezası ile cezalandırılmasının toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına yönelik bir müdahale olduğu kabul edilmelidir (*Dursun Soydan ve diğerleri*, § 39).

b. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

34. Yukarıda anılan müdahale, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen koşullara uygun olmadığı müddetçe Anayasa'nın 34. maddesinin ihlalini teşkil edecektir. Anayasa'nın 13. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“Temel hak ve hürriyetler, ...yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, ...demokratik toplum düzeninin ... gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”

35. Bu sebeple müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanunlar tarafından öngörülme, Anayasa'nın ilgili maddesinde belirtilen nedenlere dayanma ve demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk koşullarını sağlayıp sağlamadığının belirlenmesi gerekir.

i. Kanunilik

36. 5326 sayılı Kanun'un 32. maddesinin kanunla sınırlama ölçütünü karşıladığı sonucuna varılmıştır (5326 sayılı Kanun'un 32. maddesine ilişkin kanunilik değerlendirmesi için bkz. *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, §§ 52-69).

37. Öte yandan Anayasa'nın 34. maddesinin birinci fıkrasında *“Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırısız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir”* denilmek suretiyle toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenmesinin izin alma koşuluna bağlanamayacağı açıkça ifade edilmiştir. Toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin önceden izin alma şartına tabi tutulamayacağı hususu bu hakka ilişkin olarak Anayasa'nın 34. maddesiyle getirilen ve Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilenlere ek bir güvence mahiyeti taşımaktadır (AYM, E.2014/101, 2017/142, 28/9/2017, § 85).

38. 2935 sayılı Kanun'un 11. maddesinde genel güvenlik, asayiş ve kamu düzenini korumak, şiddet olaylarının yaygınlaşmasını önlemek amacıyla OHAL dönemlerinde toplantı hakkının kullanılmasının önceden izin alınması şartına bağlanabileceği hüküm altına alınmıştır. Somut olayda Valilik bu Kanun'a dayanarak toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenmesini OHAL süresince izin şartına bağlamıştır. Başvurucuya uygulanan para cezası da bu izin şartının yerine getirilmemiş olması sebebine dayandırılmıştır. Dolayısıyla olayda başvurucuya uygulanan idari para cezasının Anayasa'nın 34. maddesinin birinci fıkrasında yer alan *toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenmesinin izin şartına bağlanamayacağı* güvencesine aykırılık teşkil ettiği açıktır.

39. Bununla birlikte bu güvenceye aykırı tedbirin olağanüstü dönemlerde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında meşru olup olmadığı hususu aşağıda incelenecektir.

ii. Meşru Amaç

40. Başvurucunun idari para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin kararın Anayasa'nın 34. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan sebeplerden *kamu düzeninin korunmasına* yönelik önlemlerin bir parçası olduğu ve meşru bir amaç taşıdığı sonucuna varılmıştır (*Dursun Soydan ve diğerleri*, § 43).

iii. Demokratik Toplum Düzeninin Gereklere Uygunluk

(1) Genel İlkeler

(a) Demokratik Toplumda Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Düzenleme Hakkının Önemi

41. Anayasa Mahkemesi *demokratik toplum düzeninin gerekleri* ifadesinden ne anlaşılması gerektiğini daha önce pek çok kez açıklamıştır. Kolektif bir şekilde kullanılan ve düşüncelerini ifade etmek isteyen kişilere şiddeti dışlayan yöntemlerle düşüncelerini açıklama imkânı veren ve ifade özgürlüğünün özel bir biçimi olan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı; çoğulcu demokrasilerin gelişmesinde zorunlu olan farklı düşüncelerin ortaya çıkması, korunması ve yayılmasını güvence altına almaktadır (*Ferhat Üstündağ*, B. No: 2014/15428, 17/7/2018, § 40; *Dilan Ögüz Canan* [GK], B. No: 2014/20411, 30/11/2017, § § 34, 36; *Ali Rıza Özer ve diğerleri* [GK], B. No: 2013/3924, 6/1/2015, § 115; *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, § 79; *Osman Erbil*, B. No: 2013/2394, 25/3/2015, § § 31, 45).

(b) Müdahalenin Demokratik Toplum Düzeninin Gereklere Uygun Olması

42. Buna göre toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına yapılan bir müdahale zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılamıyorsa (*Dilan Ögüz Canan* § 32; sendika hakkı bağlamında bkz. *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, § 73; *Tayfun Cengiz*, B. No: 2013/8463, 18/9/2014, § 56; *Adalet Mehtap Buluryer*, B. No: 2013/5447, 16/10/2014, §§ 103-105; grev hakkı bağlamında bkz. *Kristal-İş Sendikası* [GK], B. No: 2014/12166, 2/7/2015, § 70) ya da zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılamakla birlikte orantılı değilse (*Dilan Ögüz Canan*, §§ 33, 56; sendika hakkı bağlamında bkz. *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, § 74) demokratik toplum düzeninin gereklere uygun bir müdahale olarak değerlendirilemez.

(c) Barışçıl Toplanma Hakkı

43. Anayasa'nın 34. maddesi; fikirlerin *silahsız ve saldırsız*, başka bir ifade ile barışçıl bir şekilde ortaya konulabilmesi için toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkını güvence altına almıştır. Dolayısıyla toplantı hakkının amacı, şiddete başvurmayan ve fikirlerini barışçıl bir şekilde ortaya koyan bireylerin haklarının korunmasıdır. Şiddet kullanma niyetinde olan kişilerin katıldığı veya düzenlediği gösteriler barışçıl toplanma kavramı dışındadır (*Dilan Ögüz Canan*, § 37; *Ali Rıza Özer ve diğerleri*, §§ 117, 118; *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, § 80; *Osman Erbil*, § 47; *Gülşah Öztürk ve diğerleri*, §§ 67, 68; *Ömer Faruk Akyüz*, B. No: 2015/9247, 4/4/2018, § 54).

(d) Bildirim Usulü ve Sınırlamanın Niteliği

44. Anayasa Mahkemesi, toplantı hakkının bildirim usulüne bağlanabileceğine daha önce karar vermiştir. Söz konusu bildirimin amacı toplantı, yürüyüş veya diğer gösterilerin düzgün bir şekilde yapılmasını güvence altına almak için yetkililere makul ve uygun tedbir alma imkânı sağlamak olduğu sürece genel olarak hakkın özüne dokunmaz. Bildirim usulünün uygulanmasının amacı, toplantı hakkının etkin şekilde kullanılması imkânını sağlamaktır (*Dilan Ögüz Canan*, § 39; *Ali Rıza Özer ve diğerleri*, § 122; *Osman Erbil*, § 52).

45. Ayrıca derhâl tepki verilmesinin haklı olduğu özel durumlarda ve barışçıl nitelikte toplantı ve gösteri yürüyüşü yapılması hâlinde sadece bildirim yükümlülüğüne uyulmamış olması nedeniyle yapılacak müdahaleler ölçsüz bir sınırlama olarak kabul edilmelidir (*Ali Rıza Özer ve diğerleri*, §§ 121, 122; katılımcılar açısından derhâl tepki verilmesinin haklı olduğu özel durumlara ilişkin olarak ayrıca bkz. *Osman Erbil*, §§ 65, 67; *Sevinç Hocaogulları*, B. No: 2015/271, 15/11/2018, § 48).

46. Toplanma özgürlüğünün kullanımından kaynaklanan kamu düzenine yönelik tehditlerin gerçeklik değeri taşıması hâlinde yetkili makamlar bu tehditleri bertaraf etmek amacıyla tedbirler alabilirler. Bu tedbirlerle aykırı toplantılar düzenlenmesi, bu tür toplantılara katılması veya bu tür toplantılarda suçlar işlenmesi hâlinde de ceza verilebilir (*Dilan Ögüz Canan*, § 40; *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, § 81). Bu tedbir ve cezalar barışçıl toplantı hakkına dolaylı sınırlamalara dönüşmemelidir. Toplantı hakkını kullanırken kamu otoritelerinin keyfi müdahalelerine karşı da bireyin korunması gerekir (*Dilan Ögüz Canan*, § 42; *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, § 82; *Gülşah Öztürk ve diğerleri*, § 76; *Erdal Karadaş*, § 61).

47. Bireyin bu şekilde korunması ihtiyacı nedeniyle toplantı öncesi bildirim yükümlülüğüne uyulmaması hâlinde idare ve mahkemeler şu ilkeleri gözetmelidir:

i. Toplantı barışçıl ise veya herhangi bir şiddet tehlikesi bulunmuyorsa yalnızca bildirim yükümlülüğüne uyulmadığı gerekçesiyle dağıtılmamalıdır.

ii. Bununla birlikte bildirim usulü öngörülmesini anlamsız kılacak şekilde hareket edilmemeli ve bu yükümlülüğün yaptırımsız bir emirden ibaret olduğu düşünülmemelidir. Bu nedenle bildirim usulüne uyulmaması hâlinde bu yükümlülüğü yerine getirmekle mükellef olanlara ölçülü bir yaptırım uygulanabilmelidir. Ancak bildirim yükümlülüğünün ihlali nedeniyle uygulanacak ceza yalnızca toplantıyı organize edenlere ya da yönetenlere yönelik olmalıdır. İzin veya bildirime ilişkin prosedürlerin tamamlanıp tamamlanmadığından toplantıyı organize edenler ya da yönetenler sorumlu olup sözü edilen kişilerden olmayan katılımcıların bu süreçlerden haberdar olmalarının beklenemeyeceği dikkate alınmalıdır.

iii. Toplantıyı organize edenlere ya da yönetenlere yaptırım uygulanabilmesi için bu kişilerin bildirim prosedürüne başvurma imkânlarının bulunması ve buna rağmen başvurmamış olmaları gereklidir.

iv. Toplantı, derhâl tepki verilmesini gerektiren olaylara ilişkin olmamalıdır (bkz. § 45). Zira bu durumda bildirim şartına uyulmasını beklemek hakkın özüne dokunabilir.

v. Ceza, izlenen meşru amaçlarla orantılı olmalıdır. Barışçıl bir gösteri veya basın açıklaması nedeniyle ilke olarak bu gösteri ya da toplantıya katılan kişilere kınanabilir bir olaya karışmadıkları sürece en hafif kabul edilecek cezai bir yaptırım da uygulanması gerekir. Zira barışçıl gösteriye katılanlar hakkında gösteri sonrasında idari para cezaları verilmesi gibi yaptırımlar kişilerin haklarını kullanmalarında caydırıcı etkiye neden olabilir (*Rıza Gökçen Erus ve diğerleri*, § 55; *Erdal Karadaş*, § 68).

vi. İdare ve derece mahkemeleri para cezasının salt prosedürel yükümlülüklerle uyulmaması nedeniyle verildiğini, toplantıda dile getirilen görüşler ya da toplantıya katılmaktan kaynaklanmadığını somut olayla ilgili ve yeterli gerekçelerle ortaya koymalıdır.

(2) İlkelerin Olaya Uygulanması

48. Anayasa Mahkemesi daha önce 5326 sayılı Kanun'un 32. maddesinde yer alan *emre itaatsizlik* kabahatinin barışçıl gösterilere dolaylı müdahale edilmesinde kullanılma riski bulunduğuna işaret etmiştir (*Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, § 87; *Erdal Karadaş*, § 65). Dolayısıyla incelenen başvuruda yapılacak değerlendirmelerde bu husus diğer şartlarla birlikte dikkatli bir şekilde gözetilecektir. Anayasa Mahkemesinin incelemesi somut olaya ve Valilik kararının bu olaya etkisine özgü olup Valiliğin OHAL döneminde düzenlenecek basın açıklamaları ve diğer etkinliklere ilişkin 4/11/2016 tarihli kararı bu başvurunun ve incelemenin doğrudan konusu değildir.

49. Valiliğin *İzne Bağlama ve Yasaklama Kararının* gerekçelerinde terör örgütlerinin eylemlerine, çok farklı yol ve yöntemler kullanarak saldırıda bulduklarına dikkat çekilmiştir. Kararda bu örgütlerin daha önce Anayasa ve yasalarla güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşleri gibi temel hak ve hürriyetleri de istismar ettikleri belirtilmiştir. Yine kararda darbe teşebbüsü ile Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde yaşanan gelişmeler dikkate alındığında terör örgütlerinin millî hassasiyetleri kötüye kullanmak suretiyle Antalya'da kargaşa ve kaos ortamı oluşturabileceklerinin değerlendirildiği ifade edilmiştir (bkz. § 11).

50. Hâkimlik kararının gerekçesinde ise başvurunun izinsiz olarak basın açıklaması yaptığı ve Valiliğin buna ilişkin 4/11/2016 tarihli kararına aykırı hareket ettiğinin tutanak ile tespit edildiği belirtilerek cezanın usul ve yasaya uygun olduğu değerlendirilmiştir. Somut olayda Hâkimlik, başvurunun şiddet eylemlerine karıştığına ve basın açıklamasının barışçıl olmadığına ilişkin bir değerlendirmeye kararında yer vermemiştir (bkz. § 17). Ayrıca idari para cezasına ilişkin polis tutanağında da bu hususlarda bir tespit yer almamaktadır. Valilik kararına bakıldığında ortaya konulan gerekçelerin OHAL ilan edilmesine neden olan gerekçelerle doğrudan bağlantılı ve daha önce ülkede yaşanmış olaylara ilişkin genel gerekçeler olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla somut olayda yaptırım konusu eylemlere özgü ve somut bir gerekçenin söz konusu olmadığı görülmektedir (aynı yönde *Erdal Karadaş*, § 74). Bu çerçevede başvurunun kınanabilir bir olaya karışmadan, sadece emre aykırı davranış dolayısıyla cezalandırıldığı açıktır.

51. Buna göre ilk olarak somut olayda dosya içeriğinde toplantıyı organize eden ya da yönetenler tarafından herhangi bir bildirim veya izin prosedürüne başvurulduğuna yönelik bir bilginin mevcut olmadığı görülmektedir. İkinci olarak başvurunun başvuruya konu

toplantıyı organize edenler ya da yönetenler arasında yer aldığı yönünde bir tespite de rastlanmamıştır (bkz. § 47). Bu nedenle başvurunun sadece katılımcı olması nedeniyle idari para cezası ile cezalandırılmasının toplantı hakkını kullanmasında dolaylı ve caydırıcı bir etkisi olduğu değerlendirilmiş, başvurucuya verilen idari para cezasının kamu düzeninin sağlanması ile başkalarının haklarının korunması için zorunlu bir toplumsal ihtiyaca karşılık gelmediği ve demokratik toplum gereklerine uygun olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

52. Açıklanan gerekçelerle müdahalenin toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına ilişkin olarak *olağan dönemde* Anayasa'nın 34. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

53. Bununla birlikte anılan müdahalelerin olağanüstü dönemlerde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında meşru olup olmadığının incelenmesi gerekir.

c. Anayasa'nın 15. Maddesi Yönünden

54. Anayasa'nın 15. maddesine göre yapılacak inceleme, bireysel başvuruya konu müdahalenin anılan maddenin ikinci fıkrasında sayılan hak ve özgürlüklere dokunup dokunmadığı, milletlerarası hukuktan doğan yükümlülüklerle aykırı bulunup bulunmadığı ve durumun gerektirdiği ölçüde olup olmadığının tespitiyle sınırlı olacaktır (*Aydın Yavuz ve diğerleri*, §§ 192-211, 344; *Erdal Karadaş*, § 77).

55. Başvurucuya verilen idari para cezasının yaptırım uygulanmasına neden olan toplantının izin şartına bağlanması sebebiyle Anayasa'nın 34. maddesinin birinci fıkrasında yer alan *toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenmesinin izin şartına bağlanamayacağı* güvencesine, başvurunun toplantıyı organize eden veya yöneten sıfatını haiz olduğunun ortaya konulmamış olması sebebiyle de *toplantı hakkına yapılan müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olması* güvencesine aykırılık teşkil ettiği saptanmıştır.

56. Bu aşamada belirtilen anayasal güvencelere aykırı olduğu saptanan, başvurunun idari para cezası uygulanması yolundaki tedbirin Anayasa'nın 15. maddesi kapsamında meşru olup olmadığı incelenecektir.

57. OHAL döneminde izin sisteminin öngörülmesinin amacı yetkililere kamu düzenini bozabilecek olayların engellenebilmesi ve gerekli tedbirlerin önceden alınabilmesi imkânını sağlamaktır. Belirtilen amaçlarla OHAL dönemlerinde Anayasa'nın 34. maddesinin birinci fıkrasında yer alan *toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenlenmesinin izin şartına bağlanamayacağı* güvencesine aykırı olarak izin sisteminin uygulanmasının durumun gerektirdiği bir sınırlama olarak kabulü gerektiği değerlendirilmiştir.

58. Somut olayda başvurunun müdahale konusu olan basın açıklamasına katılma eylemi 15 Temmuz darbe teşebbüsünden yaklaşık altı ay sonra gerçekleşmiş ve söz konusu basın açıklaması OHAL dönemi içinde yapılmıştır. Bu kapsamda müdahalenin konusunu oluşturan idari para cezası ve müdahalenin nedenini oluşturan Valiliğin ilgili yazısı birlikte değerlendirildiğinde toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanımının tamamen durdurulmadığı, sadece idarenin iznine bağlandığı, bu sınırlamanın OHAL süresince geçici bir uygulama olduğu görülmektedir. Dolayısıyla OHAL süresince de kişilerin idareden izin almak suretiyle haklarını kullanabilecekleri açıktır.

59. Yine OHAL sürecinde izin alma yükümlülüğüne uyulması, idarenin tedbir alabilmesi için olağan dönemlere göre daha fazla önem arz etmektedir. Bununla birlikte barışçıl nitelikte olan toplantılarda izin alma yükümlülüğünün -tıpkı bildirim yükümlülüğünde olduğu gibi- ilgili basın açıklamasını organize edenlere ait olduğunun kabul edilmesi gerekir (bkz. §§ 21, 47). Zira basın açıklaması veya toplantı ve yürüyüşlere katılanların tamamından ayrıca bireysel bir izin başvurusu yapmaları beklenemeyeceği gibi organize edilen herhangi bir toplantıya yalnızca katılan kişilerin söz konusu toplantının yetkili mercilere bildirildiğini veya gerekli ise izin alındığını bilmesi çoğu zaman mümkün değildir.

60. Buna göre somut olayda başvurunun basın açıklaması öncesinde izin yükümlülüğünün bulunduğu kabulüyle ve barışçıl nitelikte bir etkinliğe sadece katılması dolayısıyla idari para cezasıyla cezalandırılması -*durumun gerektirdiği ölçüde* hakkın sınırlanması gerekliliği karşısında- OHAL döneminde de izlenen amaçla orantılı bir sınırlama olarak kabul edilemez.

61. Bu itibarla OHAL döneminde temel hak ve özgürlüklerin kullanımının durdurulmasını ve sınırlandırılmasını düzenleyen Anayasa'nın 15. maddesinin başvurunun toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına yönelik Anayasa'nın 34. maddesinde belirtilen güvencelere aykırı bu müdahaleyi meşru kılmadığı değerlendirilmiştir.

62. Açıklanan gerekçelerle -Anayasa'nın 15. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde- başvurunun Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

4. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

63. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı ve (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

64. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin uygulanmasına ilişkin olarak kabul edilen ilkeler için bkz. *Mehmet Doğan* ([GK]) B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60) başvurusuna ilişkin karar.

65. Başvurucu, ihlal tespiti ile 10.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

66. Anayasa Mahkemesi, başvuruca yönelik idari para cezası şeklindeki müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk koşulunu sağlamadığından başvurucaunun toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

67. Bu durumda toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Buna göre yapılacak yeniden yargılama ise 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılması kapsamında Antalya 3. Sulh Ceza Hâkimliğine gönderilmesine karar verilmesi gerekir. Bu doğrultuda ihlal sonucuna uygun olarak idari para cezasının iptali talebinin reddine ilişkin mahkeme kararının ortadan kaldırılmasına ilgili Hâkimlikçe karar verilmesi gerekmektedir.

68. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlali nedeniyle yeniden yargılama yapılmasına karar verilmesinin yeterli giderim sağladığı değerlendirildiğinden tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

69. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 257,50 TL harç ile 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.732,50 TL yargılama giderinin başvurucaya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiamın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,**

B. Anayasa'nın 34. maddesinde güvence altına alınan toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE,**

C. Kararın bir örneğinin toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Antalya 3. Sulh Ceza Hakimliğine (D. İş 2017/1973) **GÖNDERİLMESİNE,**

D. Başvurucaunun tazminat talebinin **REDDİNE,**

E. 257,50 TL harç ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.732,50 TL yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,**

F. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucaunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA,**

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığma GÖNDERİLMESİNE 4/7/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M.Emin KUZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU